

Χ.Υ.Τ.Α. ΑΛΜΩΠΙΑΣ

Ομάδα εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Αποτέλεσμα «Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων» - Ανεξέλεγκτη εκκυσή βιοαερίου

Η Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας – Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΤΕΕ/ΤΚΜ), ανέθεσε σε Ομάδα Εργασίας (Αποφ. Δ.Ε. 71/ 7.3.2006) την καταγραφή των παραμέτρων λειτουργίας του ΧΥΤΑ Αλμωπίας και την διατύπωση προτάσεων βελτιστοποίησης της λειτουργίας του. Μέλη της Ο.Ε., σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του ΤΕΕ/ΤΚΜ, είναι οι Παυλίδης Γεώργιος Χημικός Μηχανικός, Χισκάκη Μελίτηνη Μηχανολόγος Μηχανικός και Καραπαναγιωτίδης Λάζαρος, Πολιτικός Μηχανικός.

Ο Χ.Υ.Τ.Α. Αλμωπίας δυναμικότητας 10.000 ton/έτος είναι από τους πρώτους ΧΥΤΑ που κατασκευάστηκαν στον Ελλαδικό χώρο. Χωροθετείται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Εξαπλατάνου στην περιοχή Μαυρόλακκος του Δ.Δ. Χρυσής και εξυπηρετεί τις ανάγκες των Δήμων Αριδαίας και Εξαπλατάνου συνολικού πληθυσμού 30.000 κατοίκων.

Το έργο, κατά την υλοποίησή του, χωρίστηκε σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση, που τελικά υλοποιήθηκε, περιελάμβανε τη διαμόρφωση του 50% της έκτασης που προορίζεται για ταφή και την ολοκλήρωση του συνόλου των κτιριακών εγκαταστάσεων. Η ολοκλήρωση της κατασκευαστικής φάσης, σύμφωνα με δώλωση του αναδόχου, ήταν την 1/3/2002.

Η έναρξη λειτουργίας του έργου έλαβε χώρα τον Αύγουστο του 2002 ενώ η νομιμοποίηση της λειτουργίας (άδεια λειτουργίας) έγινε στις 31/05/2005.

Φορέας διαχείρισης και λειτουργίας του έργου είναι ο Σύνδεσμος Καθαριότητας Αλμωπίας ο οποίος ελέγχεται από τους Δήμους Αριδαίας και Εξαπλατάνου.

Τέσσερα χρόνια μετά την έναρξη της λειτουργίας του, ο ΧΥΤΑ Αλμωπίας έχει χάσει τη λάμψη ενός μεγάλου περιβαλλοντικού έργου και ακροβατεί στα όρια της ανεκτικότητας. Αναλύοντας τις παραμέτρους λειτουργίας έχοντας ως γνώμονα την αλληλεπίδραση τεχνικών, πολιτικών και κοινωνικών διαστάσεων και με την ευαισθησία των ανθρώπων που ζουν και δραστηριοποιούνται στην περιοχή του έργου, η ομάδα εργασίας προχώρησε στην εξαγωγή των ακόλουθων συμπερασμάτων:

1. Η κατασκευή και λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α. Αλμωπίας έχει εξαλείψει την ύπαρξη των ΧΑΔΑ (χώρος ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων) στην Αλμωπία. Άρα σε πρώτη φάση έχει πετύχει το σκοπό του, δηλαδή έχει περιορίσει σημαντικά τη μόλυνση του περιβάλλοντος σε γενικευμένο επίπεδο επαρχίας, ενώ αντίθετα η κακή λειτουργία

του δημιουργεί ποικίλους κινδύνους σε τοπικό κυρίως επίπεδο. Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν συνδέονται με τη βασική διεργασία του ΧΥΤΑ δηλαδή την υγειονομική ταφή των απορριμμάτων ο τρόπος εκτέλεσης της οποίας επαφίεται στη διάθεση και την τεχνική κατάρτιση του εκάστοτε εργολάβου στον οποίο ανατίθεται το έργο της ταφής. Η παρακολούθηση και καταγραφή των περιβαλλοντικών παραμέτρων που συνδέονται άμεσα με καταστάσεις επικινδυνότητας (εκρηκτικά μίγματα βιοαερίου, κίνδυνος μόλυνσης υπόγειου υδροφόρου, κίνδυνος μόλυνσης επιφανειακών υδάτων, επισφαλές επιδημιολογικό ατμοσφαιρικό περιβάλλον κ.λ.π.) παρακωλύεται από κατασκευαστικές ατέλειες και από την ανυπαρξία εξειδικευμένου προσωπικού και υλικοτεχνικού εξοπλισμού.

2. Η ελαστικότητα του νόμου, κυρίως στην εφαρμογή του, καθώς και το γεγονός ότι ο φορέας ελέγχου λειτουργίας ταυτίζεται με το φορέα διαχείρισης είναι οι πηγές των σημαντικότερων προβλημάτων. Όταν μάλιστα αυτός ελέγχεται από αιρετούς δημοτικούς συμβούλους ο διαχωρισμός πολιτικών αποφάσεων και τεχνικών λύσεων δεν είναι ιδιαίτερα ευκρινής.

3. Παρά τις προσπάθειες βελτίωσης λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α., από το φορέα διαχείρισης, κυρίως μετά τη λήψη της άδειας λειτουργίας, η πολυπλοκότητα και οι ειδικές απαιτήσεις του έργου καθώς και η ουσιαστική έλλειψη εξειδικευμένου επιστημονικού συμβούλου (εικάζεται η ύπαρξη επιστημονικού συμβούλου, η συνεισφορά του οποίου περιορίζεται στην εξ' αποστάσεως και δια αλληλογραφίας επίβλεψη) εμπόδισαν τελικά την ουσιαστική βελτίωση λειτουργίας του.

4. Η κακή μέχρι σήμερα λειτουργία του δεν οφείλεται αποκλειστικά σε αμέλεια ή λανθασμένες πολιτικές που εφαρμόστηκαν, αλλά και στην έλλειψη ενημέρωσης του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου της Επαρχίας Αλμωπίας σχετικά με το ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει και τα μακροχρόνια οφέλη που θα μπορούσε να επιφέρει.

5. Μόνο με συνδυασμένες προσπάθειες από την πλευρά της πολιτείας, των φορέων έλεγχου, του φορέα διαχείρισης και την γενικότερη κοινωνική συναίνεση, προς την κατεύθυνση της πολιτικής και οικονομικής στήριξης, το έργο μπορεί να εκπληρώσει τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό του ρόλο.

6. Το έργο οφείλει να ενταχτεί στον κοινωνικό ιστό της επαρχίας. Προς την κατεύθυνση αυτή απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα όπως η διαλογή των απορριμμάτων στην πηγή, η ανακύκλωση και η λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α. ως περιβαλλοντικό εργαλείο (λειτουργία από Χ.Υ.Τ.Α. σε Χ.Υ.Τ.Υ.).

Κτιριακές εγκαταστάσεις Χ.Υ.Τ.Α. - Χώρος ζύγισης απορριμμάτων

Τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται δε διαθέτουν τις απαιτούμενες προδιαγραφές για τη συγκεκριμένη χρήση (δεν διαθέτουν ερπύστριες)

Ανεπαρκής φύλαξη του χώρου